

Τὰ ἀρχαῖα ὑλικάτατα ἐκεῖνα σύμβολα, εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι προσέλαθον χαρακτῆρα ἀγαπητῆς ἔξιδνικεύσεως, ἥδη ἐνωρίς, ἐν τοῖς ὄργιοις καὶ τελεταῖς τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Σεράπιδος, περὶ ὃν συνήθως τόσον κακὴν ἀποκλειστικῶς ἴδεαν ἔχομεν ἐσχηματισμένην προσιδίαζοντα δὲ πλέον ἐπακριβῶς εἰς τὴν ηθικὴν ἀραιέργησιν, εἴτε ἐν τούτῳ εἴτε ἐν ἑτέρῳ κόσμῳ, παρέλαθεν ἐν τοιαύτῃ ἀναπτύξει ὁ χριστιανισμός. Ἄλλως τε παρουσίαζον τὸ διπλοῦν πλευράνημα διὰ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ νὰ τὴν καθιστᾶτε σεβαστὴν καὶ ὀπωσδήποτε ἀποδεκτὴν παρὰ τῷ παλαιῷ ἀνθρώπῳ, καὶ νὰ ὑπομινήσκει συγγρόνως τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς: ἴδει τινες ὑπελάθθανον ἥδη ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Σεράπιδος καὶ τοῦ Βάκχου.

Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἐπὶ μακρὸν εἶχοντο στερρῶς καὶ ἀπαραμέριφας τοῦ παλαιοῦ συμβόλου, διότι ὁ καθαυτὸν σταυρός, ὁ λατινικὸς λεγόμενος σταυρὸς ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ, μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ IV αἰώνος ἐμφανίζεται ἐν ταῖς ρωμαϊκαῖς κατακόμαις· πολὺ δὲ βραδύτερον ἐφάνη ὁ οὐντωσὲν καλούμενος σταυρὸς τοῦ ἄγ. Ἀνδρέου ὁ ἔχων τὸ σχῆμα Χ. Καὶ ὅταν δὲ ἀκριπτὸν σταυρὸς ἀπέβη τὸ ἐσίσημον καὶ κανονικὸν σύμβολον τῆς Ἐκκλησίας, διετήρησεν ἀπαρεγκλίτως τὴν μυστικὴν ἐκδοχὴν τῶν ἀρχαίων ἐνσήμων· ἐν ταῖς συγγράμμασι τῶν Πατέρων καὶ τοῖς λειτουργικοῖς βιβλίοις ὁ σταυρὸς καλεῖται τό: Ξύλον τῆς ζωῆς (lignum vitæ): Σταυρὸς ἡ ημετέρα ζωὴ (Crux vita nostra). Εἴναι λοιπὸν καὶ ὁ χριστιανικὸς σταυρός, ὑπό τινα τούλαχιστον ἔποψιν, ἡ ἐπερχομένη ζωὴ τοῦ Σωζόμενου. Ὁ θάνατος τοῦ κυρίου διὰ τοὺς πιστεύοντας ἦν ἡ ἀφετητὸς τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου γένους, καὶ ἡ πηγὴ νέας πνευματικῆς καὶ μακαρίας ζωῆς. (Ἐξ ἀραγρώσεως).

I. N. ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΚΑΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ.

Ἔτο γάμος συμφέροντος.

Ἐκεῖνος ἦτο εἰς ὕρμαν ἡλικίαν, ὑπὸνδρευτείς καὶ τὴν τελευταίαν ἀδελφήν του, ὅστε ἡλαφρῶθι ἀρκετὰ τὸ θυλάκιον του καὶ ἵσθινθο τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνανεώσῃ ὅσα ἐπῆραν οἱ τρεῖς γαμβροί του καὶ νὰ φέρῃ οἰκοδέσποιναν εἰς τὸν οἶκόν του.

Εἶς ἐκ τῶν γνωστῶν του, γέρων σεβάσμιος, ὁ ὄποτος εἰς χρόνια περασμένα ἐπηγγέλετο τὸν προξενήτην, κληρονομήσας τὸ ἐπάγγελμα ἐκ τῆς μητρός του, περιωνύμου προξενητρίας, ἀνέλαθε νὰ τοῦ εὔρῃ βαλάντιον καὶ οἰκοδέσποιναν. Ὁ σεβάσμιος γέρων, ἦτο τώρα ἀπλούστατα ἐρασιτέχνης, διότι αἱ ἐποχαὶ ἡλλαζεῖν καὶ δὲν ἔχουν πλέον ἀνάγκην μεσιτῶν τὰ συνοικέσια.

Ἐκείνη ἦτο κόρη καλῆς οἰκογενείας, δρφανὴ πατέρος, μὲ καλὴν ἀνατροφὴν καὶ συνειδισμένη νὰ περνᾷ ἔνα μῆνα τοῦ θέρους εἰς Κέρκυραν, πατρίδα τῆς μητρός της, ἡ ὅποια ἀπὸ φυσικὴν φιλοπατρίαν, ἀν καὶ πρὸ τριακονταετίας κάτοικος τῆς πόλεως μαζί, ἔπειμψεν ὅμως, μὲ ὅλην τὴν πικρίαν τοῦ χωρισμοῦ, τὰ κοράσιά της νὰ ἐκπαιδευθῶσιν εἰς τὸ ἐν Κερκύρᾳ Ἀρσάκειον.

Ἡ Ἐλίζα ἦτο πολὺ χαρίεσσα: ἐλάττερει τὴν μουσικὴν καὶ ἐπόθει τὰς φυσικὰς κακλονάχες τῆς Κερκύρας, ἀν καὶ ἔζη εἰς μίαν ἐκ τῶν ὠρχιστέρων πόλεων τῆς οἰκουμένης.

Κακαὶ γλῶσσαι, ἔλεγον ὅτι ὁ λογισμός της ἐφέρετο πρὸς ἕνα ζωγράφον Κέρκυραῖον καὶ τὰς θαυμασίας τοπογραφίας τῆς Κέρκυρας, προύτιμα νὰ τὰς βλέπῃ ἐπὶ τῶν πινάκων τοῦ καλλιτέχνου.

Ολίγαι συγγενεῖς τοῦ Γεωργίου, ἐν αἷς καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφή του, ἐπανέλαθον ἀρκετὰ ὑψηλοφώνως τοὺς ψιθύρους τῶν κακῶν γλωσσῶν, μὲ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα νὰ ματαιώσωσι τὸ συνοικέσιον. Ἡ ἀδελφὴ ἵσως ἐφοβεῖτο μήπως χηρεύσῃ καὶ ὑπανδροῖς ὃν ὁ Γεώργιος, δὲν δυνηθῇ νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς αὐτήν.

Ο Γεώργιος διὰ τὸν δύο λόγους τοὺς ὄποιους ἀνέπτυξε καὶ οἱ ὄποιοι ἥσαν ἀποχρῶντες, ἔκλεισε τὰ ὕπτα του καὶ ἐνυπεύθη τὴν Ἑλίζαν.

— « Ἡ φανταγμένη, ἡ σχολαστική, ποῦ τραγουδεῖ σὰν πριμαντόνα, ποῦ ὅλο ταξίδια ὀνειρεύεται.... νὰ ἴδῃ τί θὰ τὸν κάμη. Τέτοιαις γυναικεῖς σεύννουν τὸν ἀνδραῖο μᾶς τὸ μὲ μέλλει; ἀς τὴν πάρη νὰ καταλάθῃ τὸ θησαυρὸν εἴχε μέσα στὸ σπήτη του· ἡ ἀδελφαῖς εἶναι ἄλλο πρᾶγμα », εἶπεν ἡ ἀδελφή του ἡ μεγαλειτέρα, πρὸς τὰς δύο δμοφρονούσας θείας της.

Απὸ τώρα μᾶς κάμει τὸ βαρύ, αὔριο θὰ μᾶς κλείσῃ καὶ τὴν πόρτα της, εἶπεν ἡ μία ἐκ τῶν θείων, πρὸ πολλοῦ χνεύσασα.

— « Οἱ ἄμυνοι, οἱ κουτός ὁ Γεωργάκης! μποροῦσε ἀν ἔκανε ὑπομονὴ καὶ δὲν ξεμυαλίζουνται μὲ αὐτήν, νὰ πάρῃ διπλάσια ἀπὸ ὅσα πήρε », εἶπεν ἡ ἄλλη θεία, γεροντοκόρη ἔξακουστη διὰ τὴν κακὴν γλῶσσάν της.

— Δὲν ξεύρετε δέ... γά! γά! γά! εἶπεν ἡ γεροντοκόρη, ἀφοῦ ἐπέρασε μὲ δυσκολίαν κλωστὴν εἰς τὴν βελόνην της.

— Τί τρέχει;

— Τὸν κατέπεισε τὸν ἄμυνο τὸν Γεωργάκη, νὰ πάγη στὴν Κέρκυρα.

— Στὴν Κέρκυρα!! ὅμως τὰς ἀδελφαῖς του οὔτε στῆς Σιλυβρίδης τὸ παναγύρι δὲν τὴς πήγε ποτέ... αὐτέ... ἔχει ὁ καιρὸς γυρίσματα.

— Ετσι εἶναι οἱ μποῦφοι, ἀντὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ μὴν τὴν δώσῃ θέρρος, γένηκε σκλάδος της.

— Καὶ ξεύρετε τὶ ἀκουσα;

— Τί ἀκουσες;

Ἡ γραία κύρη εἴχε πολλὴν πλαστικὴν φαντασίαν καὶ εἰς ἔκαστον ἀποκύματα τῆς φαντασίας της, συνείθιζε μετριοφρόνως νὰ προλέγῃ ἢ νὰ ἐπιλέγῃ ὅτι « ἔκουσε νὰ τὸ λέγῃ ὁ κόσμος ».

— Λύτο τὸ ταξίδι γιὰ τὴν Κέρκυραν θὰ γένη μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ παρηγορηθῇ ὁ δικός της, ὁ ζωγράφος, ποῦ ἀρρώστησε ἀπὸ τὸν κακύο του.

— Πά... τὴν ἀδιάντροπη... Θάρτη ἡ ὥρα ὅλα νὰ τῆς τ' ἀραδίασω.

* *

Αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια, ὑπεδέχθησαν τὸν γάμον τῆς Ἑλίζης καὶ τοῦ Γεωργίου.

Τὸ νέον ζεῦγος ἐταξίδευσε καὶ ἡ Ἑλίζα ὁδήγησε τὸν σύζυγόν της εἰς ὅλας τὰς μαγευτικὰς τοποθεσίας τῆς νότου, τὴν ὄποιαν τόσῳ ἡγάπαι, καὶ κλίνουσα τὴν χρυσῆν κεφαλήν της ἐπὶ τοῦ ὄμου του, ἔλεγεν, ἐνῷ οἱ γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ της, ἐπλημμύρουν ἀπὸ δάκρυα εὐτυχίας.

— Καρμικὴ φορά, ὅταν μαθήτρια ἡρχόμην μὲ τὸ βιβλίο στὸ χέρι σ' αὐτὸ τὸ περιγράλιο ξεύρεις τὶ ἐσκεπτόμην;

— Τί ἐσκέπτεσο;

— "Οτι αυτήν δλην τήν φυσικήν καλλονήν, τήν όποιαν και αυτοκρατορικήν ακόμη κεφαλήν εξέλεξεν, ώς παυσίλυπον ἀναχωρητήριον, δὲν ἔπειπε νά τήν θαυμάζω μόνη, ἀλλὰ στηριζόμενη εἰς τὸν βραχίονα ἀγαπητοῦ συντρόφου. Τάς παιδικάς σκέψεις μου, καυματίκας καλή νεράδα μὲ τὸ μαχυκό ραβδί της ἐπραγματοποίησε. Τί εύτυχής ποῦ εἶμαι Γεωργάκη.

— Καὶ ἐγώ ποῦ ἔτρεμα... ποῦ ἐνδριμίζω τὸν γάμυν τάφον τῆς ἐλευθερίας μου καὶ — τὸ δμολογῷ μὲ ταπείνωσιν, — ἀπεφάσισα νά νυμφεύθω μόνον διὰ λόγους συμφέροντος, ποίαν ἀνέλπιστον εύτυχίαν εὗρον, Ἐλίζα, πλησίον σου! Δὲν εἴσαι ἄνθρωπος, εἴσαι ἄγγελος...

— Εἶμαι ἀπλούστατα γυναικα. Εἶμαι ἡ γυναικούλα σου.

* *

Παρῆλθον τρία ἔτη. Η σκηνὴ εἰς τήν οἰκίαν τῶν θείων τοῦ Γεωργίου· εἴναι παροῦσα καὶ ἡ μεγαλείτερη ἀδελφή του, ἡ ὄποια μᾶλιστας τοὺς φέρεις της, δὲν ἔχειρευσεν ἀκόμη.

— Μαύρη ἡ ὥρα νά ἡτανε ποῦ τὸν ἔπαιρε τὸν Γεωργάκη. Τὸ κατέστρεψε τὸ παιδί.

— Δὲν τὸν λυποῦμαι καθόλου· ἀς γχτπάχη τὸ κεφάλι του, γιατὶ ἐκεῖνος τὸ ἔφταιξε.

— Καὶ ξέρτε τί λέγεις ὁ κόσμος; εἰπεν ἡ γεροντοκόρη, δ ὄποια κατὰ τὸ διάστημα τῆς τριετίας ὀδόντως ἔχασε μόνον, ἀλλ' ἡ κακία τῆς γλώσσης δὲν ὀλιγώστευσεν.

— Τί λέγεις ὁ κόσμος;

— Πῶς τώρα ποῦ ὁ Γεωργάκης πτώχευσε, σκοπεύει αὐτὴν ἡ νερόβραστη νά τὸν ἀφήσῃ τὸν ἄνδρα της καὶ νά πάγη στὴν Κέρκυρα ποῦ τήν περιμένει ὁ ζ...

— Ο ζωγράφος της;

— Ναι... ποῦ τὸ κατάλαβες; ἀκουσεις καὶ σὺ νά τὸ λέγης ὁ κόσμος;

— Ναι τάκουσα· ἐγώ θη πάγω νά τήν ἀραδίάσω καὶ νά τήν πῶ δηι ἐμάθημε τὰ σχέδια της· νά μὴ θαρρῇ ἡ νερόβραστη πῶς κοιμούμαστε.

— Θέρτω κ' ἐγώ. Καθόλου δὲν χολόσκασε γιὰ τήν καταστροφὴν τοῦ ἀνδρός της. Ενών πραγματευτὴ ρώτησα, ποῦ περνάει ἀπ' τὸ σπήτη της καὶ μοῦ λέγει, ποῦ δὲν περάνο παιζει καὶ δὲν τραγουδετ. Τί τήν μέλλει; ὁ ζωγράφος νά ἔγειρε καλά.

— Η διγυρούσσα, ἡ νερόβραστη!!!

— "Ελα, θεία, ἐγώ εἶμαι ντυμένη, βάλε καὶ σὺ τὸ καπέλο σου, νά πάμε.

— Στάσου νά βάλω λίγη πούδρα καὶ νά κάμω τὰ μαλλιά μου σγουρά, εἰπεν ἡ γραία κόρη, ἐπιπάσσουσα μὲ ἀφθονον δρυζόκονιν, τὸ ἑρουτιδωμένον πρόσωπόν της.

* *

Η Ελίζα μετὰ τήν καταστροφὴν τοῦ συζύγου της, ἀφήκε τὸ Πέρα καὶ κατέκησεν εἰς μικρὸν οἰκίσκον, περικυκλωμένον ἀπὸ μικρὸν κηπον, εἰς τὸ Μέγχ-Ρεύμα, χωρίον τοῦ Βοσπόρου.

Τὰ δωμάτια τοῦ οἴκου της, ἀπήστραπτον ἐκ τῆς καθηκότητος καὶ ἡ ἀβροδίαιτος κόρη, παρεσκεύαζε μόνη τὸ φαγητὸν καὶ περιποιεῖτο τήν μικρὰν κόρην της.

— Οταν τὸ ἐσπέρας ἐπέστρεψεν ὁ Γεώργιος, ἔθλεπε τὰ πάντα καθηκόν, γέλαστὰ προσωπάκια ἀπέναντί του καὶ τὰ χειλη τῆς συζύγου του, πάντοτε παρήγορα.

— "Ετση λοιπὸν καταβάλλεσθε σεῖς οἱ κύριοι ἀνδρες, μὲ τὸ πρῶτον κτύπημα; Τί ἐντροπὴ, καὶ τί ἀμαρτία! σοῦ μένει τόση μεγάλη εύτυχία, πρὸς τήν ὄποιαν θεληματικῶς κλείεις τὰ μάτια σου, ὅστε ενρίσκω ἀδικον τήν λύπην σου. Η κόρη μας ὑγειής καὶ ροδοκόκκινη, δὲν εἶναι εύτυχία μεγάλη;

— Ναι εἶναι... ἔλεγεν ἐκεῖνος ἀσπαζόμενος τὰ μετάξια μαλλάκια τῆς κόρης του.

— Καὶ ἡ ἴδική μου ἀπειρος ἀγάπη;

— Ἐσὺ εἶσαι ἄγγελος.

— Εἴμαι ἀπλούστατα γυναῖκα.

— Μὰ ἐσένα λυποῦμαι· ποῦ εἶσαι τώρα καταδικασμένη, νὰ ζῆστοσ ράπεινὴ ζωὴ...

— Παρεπονοῦμαι; λοιπόν; ἐγὼ εἴμαι εὐχαριστημένη καὶ δὲν σοῦ δίδω τὸ δικαίωμα νὰ μὲ σικτείρης. Ἡ νὰ μὴ νόμισες πῶς γένεσαι εὔμορφος μὲ αὐτὸ τὸ τραγικὸ πρόσωπο.... Σὰν καλοὶ κυβερνῆται, τώρα πρέπει νὰ δεῖξουμε ἀταραξίαν, ποῦ μᾶς ηὗρε ἡ τραυμάτια. Τώρα ἂς σὲ φιλήσω· πρόσεχε τὸ παιδίκι μας, γιατὶ ἥλθεν ἡ μαθήτριά μου καὶ ἐπιστρέψω ἀμέσως.

Ἐνῷ ἔφευγε, ἔστρεψε τὴν ξανθὴν κεφαλὴν της, χρυσίζουσαν ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ἐχάθη ὅπισθεν πυκνοφύλλου βοδονείας, ἀφοῦ ἔστειλε μὲ τὰ μικρὰ χεράκια της, δύο ἀκόμη φιλάκια διὰ τὸν σύζυγόν της καὶ τὸ παιδί της.

* *

Ἴδρωμένη ἡ θεία καὶ κατάκοπη ἡ ἀδελφὴ, ἔψιλον καὶ ἀπὸ τὴν μισανογρμένην θύρα, βλέπουν τὸν Γεώργυν νὰ φιλῇ τὸ παιδί του.

Ἡ γραία κόρη ἐσπάγγισε τὸν λευκὸν ἐκ τῆς δρυζοκόνεως ἵδρωτα, προσποιούμενη ὅτι σπογγίζει τὰ δάκρυα καὶ εἶπε·

— "Ἄγ., τὸ θερόποδὸν ἀνήμερο, τὴν σκύλλα τὴν ἀπιστο, ὅταν εἴχε, ἦτο καλὸς καὶ τώρα... τὸν δίνει νὰ φυλάγῃ τὸ μαρό, γιατὶ νὰ σλάκεται ἐκείνη ἀντίκρου στὸν καθέπεπτην ἄχ...ἄχ..."

— "Ἄγ. τὸ ἀδελφάκι μου... ἄχ... ἡ καρδιὰ ραγίζει. Μὰ θὰ σοῦ τὴν κάμω τὴν ἀσυνείδητη!!!"

...."Ακούσε, πιάνο παιδίει· καρδιὰ ἀπονη....

— "Ἄ, ή θεία Μαρίνα καὶ ἡ Εανθίππη!!! Πώς τὸ ἀπεφασίσατε... εἶπεν ὁ Γεώργιος πλησιάζων αὐτάς.

— "Ηλθαμε νὰ σὲ δῶσουμε.

— Εκάματε πολὺ καλά. Καθηστε· τώρα θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ Ἐλίζα μου.

— Ή Ἐλίζα του (;

— Βλέπετε, θεία, τί ώραία κόρη ποῦ ἔχει;

— Αλήθεια ώρατο κοριτσάκι.

— Απαράλακτο, ἡ Ἐλίζα μου.

— Ή Ἐλίζα του (;

— Ποὺδος παιδίει πιάνο; εἶπεν ἡ γραία κόρη, λικνίζουσα τὴν μικρὰν μεταξὺ τῶν βραχίονων της.

— "Άγ., θεία, ή γυναῖκά μου..."

— "Άγ., λέγε, ἐλεύθερος... ἡμεῖς ἥλθαμε γιατὶ σὲ πονοῦμε... λέγε, ξέναις δὲν εἴμασθε· θεία καὶ ἀδελφή ἔνοιξε τὴν καρδιὰ σου.

Ὁ Γεώργιος ἔκλαυσε καὶ ἡ γραία κόρη ἐξηκολούθει νὰ προσποιήται, ὅτι κλαίει.

— Σήμερον εἴμαι ὀλιγώτερον δυστυχής. Ἐνόμισα, ὅτι ὅλοι θὰ μὲ ἀργηθοῦν στὴ δυστυχία μου... σᾶς εὐχαριστῶ ποῦ ἥλθατε.

— Πά, τί λόγος. τὸ αἴμα νερὸ δὲν γίνεται.

— "Άγ., ἀν ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωκε τὴν καταστροφὴν αὐτὴν τὴν οἰκονομικὴν, μ' ἔδωκε ὅμως ἔνας ἄγγελος ως σύζυγον... Ἡ Ἐλίζα εἶναι σωστὸς ἄγγελος. Έκείνη παιδίει πιάνο, ἀδελφή

μου. "Αλλοτε ή μουσική της ή άρμονική μ' ἔπερπε καὶ πολλαῖς φοραῖς ὀπεκομήθηκε εἰς τὰ γόνατά της μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδια της, τώρα οἱ καιροὶ ἥλλαξαν· ή μουσική τῆς συζύγου μου, μὲ συγκινεῖ διπλάσια, διότι μ' ἐνθυμίζει τὴν εὐγενῆ καὶ ωραίαν ἀφωσίωσίν της... ή μουσική τῆς συζύγου μου μᾶς τρέφει. "Εχει μαθητρίας καὶ δίδει εἰς αὐτὰς μαθήματα μουσικῆς, χωρὶς νὰ λησμονῇ καὶ τὰ οἰκιακὰ καθήκοντά της. Χωρὶς αὐτὴν τὴν γυναικα, ἔπερπε ν' αὐτοκτονήσω.

Τώρα ἔγραψε στὴν Κέρκυρα...

— Στὴν Κέρκυρα...

— Ναὶ, εἰς ἔνα θεῖόν της, διὸς νὰ μὲ παραλάβῃ πλησίον του, εἰς τὰς ίδικάς του ἑργασίας καὶ ἐλπίζει νὰ περάσουν γρήγορα αἱ κακαὶ ἡμέραι. Βλέπετε; ἐτελείωσε τώρα τὸ μάθημά της καὶ τρέχει μὲ τὸ ποτιστήρι της νὰ περιποιηθῇ τὰ ἀνθη του κάπου. Θησαυρὸς μοναχός.

* *

"Ἐνῷ ἀνεχώρουν, ή θεία Μαρίνα, εἴπεν, εἰς τὴν ἀνεψιάν.

— Τὰ εἶδες; Ψεύτικος λόγος δὲν βγαίνει. Κάρμνει ἀλεπουδιάκις... γιὰ νὰ τὸν κουβαλήσῃ μյὰ στὴν Κέρκυρα, κ' ὕστερα...

Γ. Γ. "Ω ἀνθρωπότης! διατί πιστεύουσα ἀλασσανίστως εἰς τὴν κακίαν δυσπιστεῖς εἰς τὴν ἀρετήν;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΓΑΜΗΛΙΟΝ ΔΩΡΟΝ

"Ἐπ' ἐσχάτων τὸ ἐκδοτικὸν κατάστημα Calman Levy ἐν Παρισίοις ἔξεδωκεν ὑπὸ τὸν κοινὸν τίτλον «Cadeau de Noces» τρία διηγήματα, γαλλιστὶ ἐννοεῖται, τοῦ ἡμετέρου Kou Ψυχάρη, τῶν ὁποίων τὰ δύο τελευταῖα «L'étranger» καὶ «Jalousie» ἐδιμοσιεύθησαν τὸ πρῶτον ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ Ἐστίᾳ ("Ο μουσαφίρις—Ζούλια") τὸ βιβλίον ἀφιεροῦ δὲ πολὺς συγγραφεὺς εἰς τὸν σοφὸν κριτικὸν Anatole France διὰ προλόγου μεστοῦ δέξειας, ἀληθοῦς καὶ ὑψηλῆς παρατηρητικότητος ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον σπουδάζει εἰς τὰ διηγήματα ταῦτα· καὶ τὸ θέμα τοῦτο εἶναι «ὅ ἔρως τῶν νέων ἑλλήνων». εἰς τὴν λεπτεπίλεπτον ἀπὸ ψήλωσιν τοῦ ἔρωτος παρὰ τοῖς ἄκρως πεπολιτισμένοις ἀντιθέτων τὸν καθ' ἡμᾶς ἔρωτα, γράφει: «Οἱ Ἑλληνες δὲν εἶναι ἀνθρώποι πολὺ λεπτοί· ἔχουσιν αἰσθήματα ἀκέραια· κατὰ βέθος πιστεύω ὅτι οὐδεμίαν διάκρισιν πιούνται μεταξὺ τοῦ ὑλικοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ ἄλλου ἔρωτος· ἔνεκα τοῦ ὁποίου παραμένουσιν ἀγνότατοι· ἀς τοὺς ἀφήσωμεν τοιούτους. Ἀγαπῶσι· δὲν γνωρίζουν νὰ λέγουν ἀλλο τι. Τὸ πάθος, τίποτε ἀλλο παρὰ τὸ πάθος, τὸ πάθος πάντοτε εἶναι τῆς ζωῆς των δὲ νόμος. Ἀφ' ὅτου ἀγαπήσουν δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ ἐλάχιστον μόριον ἐν αὐτοῖς τὸ ὁποῖον νὰ μὴν εἶναι ἔρως· εἶναι ἐπίσης πολὺ λυρικοὶ καὶ τὸν λυρισμὸν τοῦτον σέβομαι. Δὲν ἔχω ἐφεύρη οὐδένακ ἐκ τῶν ἔξης τύπων. Θὰ τοὺς ἀπαντήσετε εἰς ἔκαστον βῆμα παρ' αὐτοῖς». Τὸ ὕφος τοῦ κύριου Ψυχάρη, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφιλοτέχνησε μὲ τόσην περιπλέοντα τὴν «Ἀγαπηνήν» καὶ πλεόνας ἀλλας σελίδας τοῦ «Ταξίδιοῦ του», καθὼς δρθῶς παρετήρησεν ἥδη δ. κ. Ροΐδης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐπακριβῶς πεζὸς λόγος· τὸ αἰσθημα καὶ δὲν λυρισμός, τῶν φράσεων τὸ ἀσύνδετον,